

SRR 1/2019 rd

**STATSRÅDETS REDOGÖRELSE TILL RIKSDAGEN OM FINLANDS FORTSATTA
DELTAGANDE I SÄKERHETSSEKTORNS UTBILDNINGSSAMARBETE I IRAK**

Statsrådet lämnar i enlighet med lagen om militär krishantering (211/2006) riksdagen en redogörelse om Finlands fortsatta deltagande i Irakinsatsen Operation Inherent Resolve (OIR) med cirka 80 soldater från den 1 januari till den 31 december 2020. Detta innefattar deltagande i utbildnings- och rådgivningsuppgifter i Irak samt deltagande i nödvändiga stabs-, förvaltnings- och stöduppgifter.

1. Situationen i landet och i regionen, inklusive säkerhetsläget

År 2014 utropade Isis ett kalifat som sträcker sig över Syriens och Iraks territorium. Till stöd för Irak i kampen mot Isis¹ upprättades i september 2014 en internationell koalition mot Isis ledd av Förenta staterna (Global Coalition against Daesh). Finland gick med i koalitionens 2014.

Koalitionens militära aktioner i kampen mot Isis har varit framgångsrika. Isis proklamerades besegrat i december 2017 och de sista områdena under dess kontroll i Syrien befriades i mars 2019. Som störst omfattade det Isis-kontrollerade området nästan 100 000 kvadratkilometer i Irak och Syrien, med en befolkning på över 7,7 miljoner människor. Som mest var över 40 % av Iraks areal under organisationens kontroll.

Även om Isis inte längre kontrollerar några markområden, fortsätter kampen mot organisationens ideologi. Till koalitionens viktigaste aktionsformer hör att förhindra att utländska stridande i Isis led förflyttar sig över gränserna och att förhindra rekrytering i terroristiskt syfte. Man antar att en del av de tidigare Isis-krigarna stannar kvar i Mellanöstern, medan andra försöker ta sig tillbaka till sina utgångsländer. Beträffande stridande som har fångats måste man avgöra frågan om rättegångar och om eventuellt återsändande till utgångsländerna. När det gäller att förhindra spridning av organisationens ideologi och verksamhet är det viktigt att hejda den Isis-producerade propagandan och att bryta ner den ekonomiska infrastrukturen, däribland att förhindra den internationella penningtrafiken.

Det förbättrade säkerhetsläget i Irak har gjort det möjligt för internflyktingar i landet att återvända hem. Hittills har ungefär 3,7 miljoner människor återvänt hem. Det finns emellertid fortfarande cirka 1,7 miljoner internflyktingar i landet. Stabilitet och säkerhet i de områden som befriats från Isis är en förutsättning för att det ska gå att återvända till hembygden. En central del av anti-Isis-koalitionens verksamhet går ut på stöd i syfte att stabilisera och återuppbygga Irak, däribland för att förnya säkerhetssektorn, samt på humanitärt bistånd och minröjning i Irak och Syrien. Den samhälleliga utvecklingen och de förbättrade framtidsmöjligheterna skapar förutsättningar för att det inte ska uppstå ny grogrund för Isis. Säkerhetsläget i Irak har blivit bättre, men är fortsättningsvis instabilt. Många experter bedömer att tvisterna mellan de olika grupperingarna i Irak kan blossa upp till en intern uppgörelse när den gemensamma fienden Isis har besegrats. Det är viktigt med dialog och arbete för försoning mellan de olika etniska, religiösa och politiska grupperingarna. När Isis verksamhet ändrar karaktär förnyas också koalitionens framtida verksamhetssätt.

De ansträngda relationerna mellan Förenta staternas och Iran påverkar stabiliteten i hela området och särskilt i Irak. Irak gör sitt bästa för att dämpa situationen och betonar att dess territorium inte ska användas för angrepp mot andra. Förenta staterna beslutade i maj 2019 att evakuera icke-nödvändig personal från sina beskickningar i Irak för att de var rädda att Iran skulle attackera amerikanska baser, företag och beskickningar i Irak.

---

¹ I denna promemoria används beteckningen *Isis* för den extremistiska islamistorganisationen med ursprung i Syrien och Irak. *Internationellt används också ISIS, Isil/ ISIL, IS och Daesh.*

Det hölls parlamentsval i Irak i maj 2018. Iraks premiärminister Adel Abdul-Mahdi och den nya regeringen utnämndes den 24 oktober. Regeringen saknar fortfarande fyra ministrar, bland annat försvarsminister och inrikesminister.

Relationerna mellan Bagdad och Irakiska Kurdistan stramades åt hösten 2017 när Kurdistan ordnade en folkomröstning om självständighet. Krisen försvårade läget i det autonoma Kurdistan i norra Irak. I efterdyningarna av folkomröstningen återerövrade den irakiska armén så kallade omstridda områden som behärskades av kurderna. Relationerna mellan Bagdad och Erbil förbättrades under tiden för valet när man var tvungen att söka sig samarbetspartner och relationerna är fortsättningsvis goda. Det ordnades regionalval Kurdistan i september 2018, de starkaste partierna var som väntat KDP (Kurdistan Democratic Party) och PUK (Patriotic Union of Kurdistan). Den regionala regeringen är fortfarande under uppbyggnad. Den irakiska statens budgetmekanism som godkändes i februari 2019 och som ska stabilisera finansieringen för anställda inom den kurdiska regionalförvaltningen och för peshmergatrupperna från beroendet av oljeproduktionens fluktuationer har också avspänt relationerna.

I Basra har polariseringen mellan centraladministrationen och den regionala förvaltningen ökat. Provinsrådet i Basra röstade för inrättandet av ett autonomt område den 1 april 2019. Enligt Iraks grundlag kan provinserna inrätta självstyrande områden. I det shiadominerade Basra har man också tidigare velat öka provinsens makt i förhållande till centralförvaltningen. Merparten av Iraks oljeintäkter och alltså av centralförvaltningens tillgångar kommer från Basra. Invånarna i provinsen är dock missnöjda med det de får i gengäld av centralförvaltningen. Bland annat är vattenkrisen stor och oavgjord i Basra. Den ekonomiska situationen i Irak försämrades dramatiskt när oljepriset rasade och kriget mot Isis började. Nu försöker man stimulera ekonomin med hjälp av ett lån från IMF och löften om stöd för återuppbyggnaden. Oljepriset har stigit betydligt. Landet står dock inför en svår situation när de ekonomiska strukturerna ska diversifieras. Samtidigt behöver korrruptionen rensas ut och sysselsättning skapas. Merparten av den irakiska statsbudgeten går till löneutgifter för den offentliga sektorn och till säkerhetsstyrkorna. Den privata sektorn är så gott som obefintlig.

2. OIR-insatsens centrala innehåll och mål

Koalitionen mot Isis stöder sig på FN:s säkerhetsråds resolution 2170 (2014) där det betonas att det är nödvändigt att FN:s medlemsländer aktivt samarbetar för att bekämpa det terrorhot som Isis utgör. Iraks utrikesminister bad i ett brev till FN:s generalsekreterare den 25 juni 2014 om utbildnings- och materielstöd för att bidra till landets kamp mot Isis. Säkerhetsrådets ordförande gav den 19 september 2014 utifrån konsensus i säkerhetsrådet ett utlåtande, där man vädjar till det internationella samfundet att det ska stärka och utvidga biståndet till den irakiska regeringen i kampen mot Isis och andra beväpnade grupperingar. Den internationella koalitionen mot Isis har för närvarande 79 medlemmar, däribland alla nordiska länder och EU-länder samt bland organisationerna Arabförbundet, Europeiska unionen, Nato och Interpol.

Koalitionens militära verksamhet mot Isis i Irak och Syrien sker inom ramen för insatsen *Operation Inherent Resolve* (OIR). I OIR-insatsen deltar 31 länder med sammanlagt över 6500 soldater. Utgångspunkten är att varje deltagare i koalitionen själv bestämmer hur stort stöd den bidrar med. Stödet ska dock utgå från de handlingslinjer som har fastställts för insatsen och den kapacitet som insatsen har begärt.

Utbildning (Building Partnership Capacity, BPC) och rådgivning (Advise and Assist, A&A) ingår i OIR-insatsen. Målet med utbildningen och rådgivningen är att förkovra säkerhetsstyrkornas förmåga i Irak, däribland i Irakiska Kurdistan, att bekämpa Isis samt att stödja återställandet av säkerheten och stabiliteten i regionen. OIR-insatsen har nio regionala BPC-utbildningscenter i Irak (Erbil, Taji, Al-Asad Airbase, Besmaya och Camp Dublin). Dessutom bedrivs rådgivningsverksamhet för staber och trupper i deras insatsområden. Från de nordiska länderna deltar utöver Finland Sverige, Norge och Danmark.

Utbildningen och rådgivningsverksamheten leds från insatsens ledningsstab i Bagdad. Insatsens bakre stab finns i Kuwait.

3. Insatsens karaktär och användning av maktmedel

Insatsen är indelad i fyra faser. Målet för den första fasen var att stoppa Isis framfart och att försvaga organisationen. I den andra fasen var målet att bryta ned organisationen och att utveckla de irakiska säkerhetsstyrkornas prestationsförmåga med målet att stärka de irakiska säkerhetsstyrkornas och administrationens kapacitet och prestationsförmåga. Målet för den tredje fasen var att eliminera Isis och stabilisera säkerhetsläget i Irak och Syrien. Målet för den pågående fjärde fasen är att normalisera säkerhetsläget. Vikten av en övergripande strategi för åtgärderna mot Isis betonas.

OIR-insatsen genomförs på begäran av och i samförstånd med Iraks regering. Det finns ingen i krishanteringsinsatser sedvanlig gemensam överenskommelse med Irak om truppers rättsliga ställning (Status of Forces Agreement, SOFA) som gäller alla deltagande stater, utan de deltagande länderna har avtalat bilateralt med Iraks regering om sina truppers rättsliga ställning.

Noterna mellan Finlands regering och Iraks regering om de finländska soldaternas deltagande växades våren 2015. Där anges att finländsk militärpersonal med tjänstepass beviljas en status jämförbar med den som enligt Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser beviljas den administrativa och tekniska personalen på beskickningar. På basis av notväxlingen kan dessa personer använda uniform och bära vapen i självförsvarssyfte. Detta motsvarar de noter som också de övriga insatsländerna har växlat med Iraks regering.

De trupper som deltar i insatsen har inte gemensamt överenskomna regler om användning av maktmedel, utan insatsländerna fastställer egna regler för sina trupper. När det gäller Finlands trupper grundar sig en eventuell användning av maktmedel på den rätt till individuellt självförsvar som erkänns inom folkrätten. Nationellt grundar sig rätten till individuellt självförsvar på nödvärn enligt strafflagen (39/1889). I utbildningen och rådgivningsverksamheten kan det uppstå situationer som kräver användning av maktmedel i självförsvar. Nationellt finns det bestämmelser om användning av maktmedel i 27 § i lagen om militär krishantering. Finland har utfärdat nationella regler för användning av maktmedel för de soldater som deltar i insatsen.

4. Säkerhetsläget och riskbedömningen för insatsen

Det allmänna läget i Irak fortsätter att vara instabilt. Säkerhetsläget varierar mycket från region till region och är utsatt för snabba förändringar. Isis är fortfarande i stånd att utföra terrorattacker i Irak, också i huvudstaden Bagdad. Extremistgruppernas aktioner riktar sig i första hand mot shia-befolkningen och de irakiska säkerhetsstyrkorna, men också koalitionsstyrkorna kan utsättas för attacker. Isis torde sträva efter att fortsätta attackerna mot de irakiska säkerhetsstyrkornas och de kurdiska peshmergatruppernas grupperingar. De största riskfaktorerna för insatsen är direkt och indirekt beskjutning samt spräng- och självmordsattacker, också med tillhjälp av fordon. Det finns också minor och odetonerad ammunition i terrängen. Det är möjligt att kemiska vapen tillgrips, men på grund av det elementära sättet att sprida dem blir effekten sannolikt rätt svag och lokalt begränsad. I Kurdistan har regionförvaltningens övervakning varit effektiv och inom det autonoma området har säkerhetsläget och risknivån varit stabila utan dess större säkerhetsincidenter. Helhetsituationen regionalt och internationellt påverkar för sin del säkerhetsläget i Irak. Det bedöms inte föreligga något direkt hot mot OIR-insatsen eller mot de finländska trupperna.

5. Finlands deltagande, och deltagarformer, mål samt effekter på utvecklingen av vår försvarsförmåga

Republikens president beslutade den 20 mars 2015 enligt statsrådets förslag till avgörande att Finland deltar i utbildningssamarbetet i Irak med högst 50 soldater i ett års tid. Enligt beslut året därpå fördubblades deltagandet till cirka etthundra soldater omfattande både utbildnings- och rådgivningsverksamhet till den 31 augusti 2017. Det större antalet deltagare var för sin del också ett svar på Frankrikes begäran om bistånd den 17 november 2015 riktad till EU:s medlemsländer med stöd av artikel 42.7 i Lissabonfördraget, alltså klausulen om ömsesidigt bistånd. Biståndsbegäran anknöt till terrorattackerna i Paris i november 2015 och det var första gången klausulen om ömsesidigt bistånd återopades.

Deltagandet fick en fortsättning med republikens presidents beslut den 28 juni 2017 om cirka 100 soldater från den 1 september 2017 till den 31 december 2018 och med ett beslut den 21 september 2018 om cirka 80 soldater till utgången av 2019. Finlands deltagande innefattar deltagande i utbildnings- och rådgivningsuppgifter i Irak samt deltagande i nödvändiga stabs-, förvaltnings- och stöd- uppgifter. Den utbildning och rådgivning som Finland tillhandahåller breddades 2017 till att utöver peshmergatrupperna också omfatta säkerhetsstyrkor som hör till Iraks centraladministration. För närvarande agerar de finländska soldaterna både inom kurdområdet i Erbil och utanför området i en bas väster om staden Qayyarah.

Innehållet i utbildningen har förskjutits från utbildning av stridande enheter mot utbildning av styrkor som ansvarar för säkerheten i området. Den utbildning och rådgivning som finländarna har tillhandahållit i Irak har förbättrat de deltagande truppers förmåga att fungera som en enhet och att klara sig i stridssituationer samt byggt grunden för hantering av säkerhetssituationer och säkerhetsområden. Sjukvårdsutbildningen har minskat dödligheten hos sårade och framför allt har utbildningen om improviserade sprängladdningar (IED) minskat förlusterna. Till ingången av maj 2019 har finländarna utbildat över 4200 peshmergasoldater och soldater i Iraks säkerhetsstyrkor. Den finländska utbildaravdelningen och det finländska sättet att utbilda har gett god respons. Det har satsats på utbildning i första hjälpen, vilket har gett konkreta resultat bl.a. i vården av sårade på fältsjukhusen.

Det är motiverat att fortsätta Finlands utbildande och rådgivande verksamhet i Irak med beaktande av det allmänna läget i Irak och av ändringarna och kraven i OIR-insatsens verksamhet. Det är meningen att Finland ska fortsätta delta i insatsen med cirka 80 soldater från den 1 januari 2020 till utgången av året. Deltagandet avser inkludera utbildnings- och rådgivningsverksamhet, däribland operativ rådgivning, nödvändigt egenskydd samt nationella stöd- och underhållselement. Målet är att utveckla den egna förmågan hos Iraks, och Irakiska Kurdistan, säkerhetsstyrkor att bekämpa Isis och att återställa den lagliga statsmaktens kontroll samt att stödja återställandet av säkerhet och stabilitet i regionen.

Meningen är att Finlands nuvarande deltagande i basen Qayyarah på det område som kontrolleras av irakiska centraladministrationen ska avslutas under 2020 eftersom verksamhetsförutsättningarna i basen har försämrats och koalitionen överväger att avstå från den. Basen i Erbil ska tillsvidare anlitas som stödjepunkt. Utifrån diskussioner med ledningen för koalitionen och OIR-insatsen torde utbildningsverksamheten framöver i högre grad fokusera på utbildning av trupper avsedda för terrorismbekämpning. Antalet specialtrupper i koalitionen och den utbildning och operativa rådgivning de ger uppskattas växa. Förändringarna i koalitionen verksamhet gör att det är möjligt att det sker förändringar i Finlands deltagande också framöver bl.a. när det gäller vilka baser och arrangemang för logistiskt stöd som används.

De halvmilitära PMF-säkerhetstrupperna som inte lyder under irakiska centraladministrationen lämnas också framöver utanför finländarnas utbildnings-, rådgivnings- och biståndsverksamhet, eftersom det anses möjligt att dessa trupper kan inbegripa så kallade shiamilisgrupper (SMG, *Shia Militia Group*).

Soldaternas ställning och bärande av vapen ska enligt förslaget också framöver grunda sig på den notväxling mellan Finlands och Iraks regeringar som alltjämt är i kraft.

Ett deltagande ökar det nationella försvarets kapaciteter. Värdefull erfarenhet kan erhållas om ledning och underhåll av en styrka och dess rörelser i krävande rådgivningsuppdrag inom koalitionsinsatsen. En synlig trend i den internationella militära krishanteringens är en ökning i antalet krävande rådgivaruppgifter.

Enligt det gällande deltagarbeslutet deltar Finland också i Natos NMI-utbildningsinsats med högst fem soldater. För närvarande tjänstgör en finländsk soldat i Natoinsatsen. Insatsstyrkan är enligt mandatet 580 soldater. Målet för utbildningsinsatsen är att stödja utvecklingen av Iraks militära utbildningsinrättningar och att ge strategiskt stöd för en reform av säkerhetssektorn. Samverkan mellan NMI- och OIR-insatserna är intensivt och NMI-insatsen stöder sig på OIR-insatsens baser och allmänna säkerhets- och logistikarrangemang. Insatserna kompletterar varandra så att NMI fokuserar på att utveckla Iraks försvarsministerium och militära läroinrättningar, medan OIR-insatsens utbildningsverksamhet fokuserar på att utbilda och ge rådgivning till enheter i Iraks väpnade styrkor.

6. Genomförande av den övergripande strategin

Genom att delta i OIR deltar Finland också i kampen mot den internationella terrorismen, däribland mot Isis. Det främjar samtidigt ett samarbete med Förenta staterna. Koalitionens verksamhet som syftar till en övergripande stabilisering påverkar också de grundläggande orsakerna till migrationen.

Finland stärker sina bilaterala relationer med Irak inom flera sektorer. Finland och Irak slöt diplomatiska förbindelser redan 1959. Finlands ambassad i Bagdad kommer att öppnas på nytt hösten 2019 (det har inte funnits diplomatisk personal i Bagdad sedan 1991). Förberedelserna är i full gång. Ambassadens arbetsfält kommer att vara brett. Finland och Irak har flera gällande statsfördrag, bland annat inom kulturens och det ekonomiska samarbetets område. Finlands export till Irak uppgick 2008 till nästan 185 miljoner euro och Irak var då Finlands tredje största exportland i Mellanöstern. År 2018 uppgick exporten till Irak till cirka 10 miljoner euro. När Irak kommer på fötter igen, kommer landet att tillhandahålla övertygande handelspotential också för finländska företag.

Utöver de militära åtgärderna stöder Finland i Irak en utveckling av den civila säkerhetssektorn och via UNDP-fonden stabiliserande åtgärder i de från Isis befriade regionerna, lämnar humanitärt bistånd och finansierar humanitär minröjning. På bilateral basis är Finland i beråd att inleda ett utvecklingsprojekt för yrkesutbildningen i Irak som ett myndighetssamarbete. Finland deltar i koalitionsarbetsgrupp för stabilisering. Koalitionen har i samarbete med UNDP upprättat en stabiliseringsfond för Irak (*Fund For Stabilization, FFS*) för att stabilisera de områden som befriats från Isis. Med fondens medel stöds de omedelbara behoven av återuppbyggnad i de befriade regionerna, såsom iståndsättning av infrastrukturen, stärkning av lokalförvaltningen och återupplivande av den ekonomiska verksamheten. Verksamheten skapar möjligheter för dem som tvingats lämna sina hemtrakter att återvända hem. Hittills har Finland beviljat fonden sammanlagt 9 miljoner euro. Finlands totala stöd till Irak, uppmätt i pengar, har uppgått till sammanlagt 30,6 miljoner euro under åren 2014–2019. Finland fortsätter sitt stöd till Irak inom ramen för det internationella samfundet.

Problemen i Irak har återspeglats i antalet asylsökande i Europa. Irakierna utgör den största gruppen av asylsökande i Finland, även om antalet asylsökande har sjunkit drastiskt sedan det exceptionella året 2015. Finlands asylsystem har för närvarande cirka 4 200 irakier vilkas asylansökan

eller beslutsbesvär är under handläggning. År 2018 fattade Migrationsverket sammanlagt 2712 asylbeslut som gällde irakiska medborgare. Av dessa beslut var 1094 positiva. Resten var antingen avslag eller så hade handläggningen förfallit. Samarbetet kring återsändanden är ett element i den övergripande strategin för Finlands bilaterala relationer. Återsändandefrågor diskuteras både bilateralt och i migrationsdialogen som förs mellan EU och Irak. Finlands mål är att få till stånd en mekanism som underlättar samarbetet kring återflyttning och återsändande av asylsökande som på sin ansökan har fått avslag som vunnit laga kraft. De finländska myndigheterna sporrar uttryckligen de sökande till att i första hand resa tillbaka frivilligt och försöker på många sätt stöda en lyckad återflyttning.

Ett centralt mål för koalitionen har varit att förhindra utländska stridande tillträde till Syrien och Irak. Centrala metoder har varit samarbete mellan gränsmyndigheter och polisen samt ändringar i lagstiftningen. Antalet utländska stridande på väg till Irak har i praktiken sinat ut. Finland deltar i koalitionsens arbetsgrupp om utländska stridande (Foreign Terrorist Fighters, FTF) där Finland har fört fram sin nationella praxis, bland annat om sina åtgärder för att bekämpa våldsam extremism, och särskilt har betonat det förebyggande arbetet. Finland kriminaliserade resande i terroristiskt syfte 2016. I överensstämmelse med EU:s bestämmelser stramade Finland 2018 ytterligare åt bestämmelserna i strafflagen så att också främjande av resa och finansiering av främjande av resa har straffbelagts.

Förenta staterna har väddat till koalitionsparterna att återföra de utländska stridande som nu är fängslade i området till sina utgångsländer. Uppskattningarna av antalet fängslade Isis-stridande i Syrien och Irak varierar mellan ett par tusen och flera tusen. I området finns det dessutom familjemedlemmar till stridande, däribland minderåriga barn, placerade i läger. Frågan om de fängslade stridande bör lösas i brådskande ordning; särskilt i Syrien är oppositionsgruppen SDF:s (Syrian Democratic Forces) resurser begränsade för att upprätthålla fängelserna, medräknat säkerheten i fångelserna, när Förenta staternas trupper drar sig tillbaka från området. Också en korrekt rättegång bör kunna säkerställas för de fängslade. Olika alternativ debatteras både nationellt och i internationella sammanhang. Det har föreslagits att misstänkta brott kunde behandlas och eventuella domar meddelas i Iraks nationella domstolar eller i de till området tillrestas utgångsländer, men också inrättandet av en internationell domstol har varit på tal. Varje alternativ är förknippat med flera mångfasetterade frågor som behöver lösas.

Identifiering och förhindrande av Isis propaganda är en viktig del av koalitionsens verksamhet. Koalitionen strävar efter att bekämpa Isis propaganda, radikaliserande hatretorik och andra skadliga meddelanden bland annat genom att begränsa uppladdning, distribution och konsumtion av material på internet i samarbete med aktörer på området. Finland deltar i koalitionsens kommunikationsarbetsgrupps verksamhet och stöder förhindrande av radikaliserande och inkluderande av de unga i en fredlig utveckling också med kommunikativa medel.

Hösten 2017 inledde EU den civila krishanteringsinsatsen EUAM Iraq (*European Union Advisory Mission Iraq*) för en reformering av säkerhetssektorn i Irak, vilket Finland starkt understödde. Insatsen fokuserar i initialskedet på strategiskt stöd till det irakiska inrikesministeriet och Nationella säkerhetsrådgivarens byrå. För närvarande har Finland sekonderat åtta sakkunniga till insatsen.

Finland deltar också i anti-Isis-koalitionsens polisutbildning där Italien är ledande nation. Finland har utstationerat fem polisutbildare till utbildningscentralen i Bagdad från ingången av 2018. För närvarande finns det inga närmare planer på hur koalitionsens karabinjärledda polisverksamhet ska fortgå efter 2019. Som bäst utreds det mest ändamålsenliga sättet att genomföra Finlands poliskontribution, däribland möjligheten att stödja den civila polisutbildning som genomförs via UNDP inom ramen för ett nordiskt samarbete.

7. Kostnaderna för insatsen

De kostnader som anges i budgeten för 2019 uppgår under UM:s huvudtitel (moment 24.10.20) till 8,3 miljoner euro (omfattar inte kostnaderna för rotationsutbildningen på cirka 1 miljon euro som ska täckas från moment 24.10.20 under punkten "gemensamma utgifter" i dispositionsplanen och under FSM huvudtitel (moment 27.30.20) till 14,5 miljoner euro.

Uppskattningen för år 2020 är att kostnaderna under UM:s huvudtitel uppgår till 7,6 miljoner euro (omfattar inte kostnaderna för rotationsutbildningen på cirka 1 miljon euro som ska täckas från moment 24.10.20 under punkten "gemensamma utgifter" i dispositionsplanen) och under FSM huvudtitel till cirka 11,9 miljoner euro. Ett fortsatt deltagande kan genomföras i enlighet med statsrådets plan för de offentliga finanserna för 2020–2023.

8. Tidigare behandling

Republikens president beslutade den 20 mars 2015 enligt statsrådets förslag till avgörande att Finland deltar i säkerhetssektorns utbildningssamarbete i Irak med högst 50 soldater under en period på högst 12 månader räknat från uppnåendet av full operativ beredskap. Detta föregicks av statsrådets redogörelse till riksdagen (SRR 10/2014 rd) och av riksdagsbehandlingen av redogörelsen. Det fortsatta deltagandet beslutades i enlighet med lagen om militär krishantering genom beslut av republikens president åren 2016, 2017 och 2018. Den totala numerären omfattade cirka 100 soldater mellan den 1 september 2016 och 31 december 2018 och cirka 80 soldater från ingången av 2019. Besluten föregicks av statsrådets redogörelse till riksdagen och av riksdagens behandling av redogörelsen (SRR 2/2016 rd, SRR 5/2017 rd och SRR 4/2018 rd).

Vid sitt gemensamma sammanträde den 19 juni 2019 behandlade republikens president och statsrådets utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskott Finlands OIR-deltagande och fastställde som riktlinje att truppstyrkan höjs till 80 soldater för tiden 1 januari till 31 december 2020. Detta innefattar deltagande i utbildnings- och rådgivningsuppgifter i Irak samt i nödvändiga stabs-, förvaltnings- och stöduppgifter.

Med beaktande av att det inte finns något egentligt FN-mandat för utbildningsuppdraget och av en helhetsbedömning av insatsens karaktär och förhållanden, är det motiverat att höra riksdagen genom att förelägga den en redogörelse i saken.

Beslutet om deltagande fattas av republikens president på föredragning av statsrådet i enlighet med 2 § 1 mom. i lagen om militär krishantering.